

**Memorandwm Esboniadol i Reoliadau Deddf y Coronafeirws 2020
(Tenantiaethau Sicr a Thenantiaethau Byrddaliadol Sicr, Estyn Cyfnodau
Hysbysu) (Diwygio) (Cymru) 2020**

Lluniwyd y Memorandwm Esboniadol hwn gan Adran Addysg a Gwasanaethau Cyhoeddus Llywodraeth Cymru, ac fe'i gosodir gerbron Senedd Cymru ar y cyd â'r is-ddeddfwriaeth uchod ac yn unol â Rheol Sefydlog 27.1.

Datganiad y Gweinidog

Yn fy marn i, mae'r Memorandwm Esboniadol hwn yn rhoi darlun teg a rhesymol o effaith ddisgwyliedig Rheoliadau Deddf y Coronafeirws 2020 (Tenantiaethau Sicr a Thenantiaethau Byrddaliadol Sicr, Estyn Cyfnodau Hysbysu) (Diwygio) (Cymru) 2020.

Julie James
Y Gweinidog Tai a Llywodraeth Leol
23 Gorffennaf 2020

1. Disgrifiad

- 1.1 Mae'r Rheoliadau hyn yn ymestyn, dros dro, y cyfnod hysbysu y mae'n rhaid i landlordiaid ei roi i denantiaid o dan adran 8(4A) neu (4B) o Ddeddf Tai 1988, ac o dan adran 21(1) neu (4) o'r Ddeddf honno, a hynny o dri mis i chwe mis.

2. Materion o ddiddordeb arbennig i'r Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad

- 2.1 Mae angen dybryd i sicrhau bod cyn lleied â phosibl o bobl dan fygythiad uniongyrchol o gael eu troi allan o'u cartrefi, er mwyn cyfrannu at y mesurau sydd eisoes ar waith i ymateb i'r feirws. Felly, daw'r Rheoliadau i rym drannoeth y diwrnod y cânt eu gwneud ac nid ydynt yn dilyn y confensiwn na ddylai Rheoliadau ddod i rym am o leiaf 21 diwrnod ar ôl eu gosod. Bydd hyn yn lleihau nifer yr hysbysiadau adennill meddiant â chyfnod hysbysu o ddim ond tri mis y gellir eu cyflwyno, ac felly bydd yn helpu i leihau'r risg o ragor o bobl yn cael eu troi allan yn ystod y pandemig.
- 2.2 Yn unol ag adran 11A(4) o Ddeddf Offerynnau Statudol 1946, (fel y'i mewnosodwyd gan Atodlen 10 paragraff 3 Deddf Llywodraeth Cymru 2006), hysbyswyd y Llywydd y daw'r Rheoliadau i rym lai nag 21 diwrnod o'r diwrnod y cânt eu gwneud.
- 2.3 Er bod y Rheoliadau'n gymwys yn y dyfodol (h.y. ar y dyddiad y daw'r newidiadau i rym, neu ar ôl hynny) mae elfen ôl-weithredol yn perthyn i'r Rheoliadau drwy'r ffaith bod y cyfnodau hysbysu mewn tenantiaethau sicr a thenantiaethau byrddaliadol sicr presennol yn cael eu newid dros dro. Fodd bynnag, bydd y cyfnod hysbysu estynedig yn berthnasol i hysbysiadau a gyflwynir ar y dyddiad y daw'r Rheoliadau i rym, neu ar ôl hynny.

3. Cefndir deddfwriaethol

- 3.1 Gwneir y Rheoliadau hyn o dan baragraff 13(1) Atodlen 29 Deddf y Coronafeirws 2020 ("Deddf 2020").
- 3.2 Mae Adran 81 ac Atodlen 29 Deddf 2020 yn oedi pa bryd y caiff landlordiaid droi tenantiaid allan, naill ai drwy ddiwygio'r cyfnod hysbysu y mae'n rhaid i landlord ei gyflwyno i denant i 3 mis o leiaf neu, mewn rhai achosion, creu gofyniad hysbysu o dri mis lle nad oes gofyniad o'r fath yn bodoli ar hyn o bryd. Mae hysbysiadau a gyflwynir mewn cysylltiad â thenantiaethau gwarchodedig, tenantiaethau statudol, tenantiaethau diogel, tenantiaethau sicr, tenantiaethau byrddaliadol sicr, tenantiaethau rhagarweiniol a thenantiaethau isradd yn ystod y "cyfnod perthnasol" yn ddarostyngedig i gyfnod hysbysu estynedig. Mae'r cyfnod perthnasol yn

dod i ben ar 30 Medi 2020, ond gellir ei ymestyn gan yr "awdurdod cenedlaethol perthnasol" (sef Gweinidogion Cymru yng nghyswllt Cymru).

- 3.3 Mae Atodlen 29 yn berthnasol i bob landlord sydd wedi rhoi tenantiaeth o dan Ddeddf Rhenti 1977 a Deddfau Tai 1985, 1988 ac 1996. O ran hysbysiadau a gyflwynir mewn cysylltiad â thenantiaethau gwarchoddedig a statudol, tenantiaethau diogel, tenantiaethau sicr, tenantiaethau byrddaliadol sicr, tenantiaethau rhagarweiniol ac isradd, rhaid i'r cyfnod hysbysu fod yn dri mis o leiaf.
- 3.4 Mae'r mwyafrif helaeth o denantiaethau cyfredol a roddir gan landlordiaid cymdeithasol cofrestredig a landlordiaid preifat yn dod o dan Ddeddf Tai 1988 ("Deddf 1988"). O ran Deddf 1988, mae hysbysiadau cymryd meddiant y mae darpariaethau Atodlen 29 Deddf 2020 yn berthnasol iddynt yn cynnwys y rheini a gyhoeddir o dan adran 8 ac adran 21.
- 3.5 Mae paragraff 13 yn Atodlen 29 yn rhoi pŵer i Weinidogion Cymru newid cyfeiriad at dri mis yn Atodlen 29 i gyfeiriad at chwe mis neu i gyfeiriad at unrhyw gyfnod penodol arall sy'n llai na chwe mis, neu i newid cyfeiriad sydd wedi cael ei newid yn rhinwedd paragraff (a) neu (b) ond nid os yw hynny'n golygu y cyfeirir at gyfnod penodol o fwy na chwe mis (paragraff 13(1)(b)). Ni fwriedir i'r diwygiadau yn Atodlen 29 fod yn newidiadau parhaol a bydd y broses yn dychwelyd i'r sefyllfa bresennol pan fydd y cyfnod penodedig wedi dod i ben. Mae'r cyfnod a bennir yn dod i ben ar 30 Medi, fodd bynnag, gellir pennu dyddiad diweddarach.
- 3.6 Mae paragraff 14(1)(b) yn Atodlen 29 yn datgan y caiff rheoliadau dan Atodlen 29... "gael eu harfer er mwyn gwneud darpariaeth wahanol at ddibenion gwahanol neu i ardaloedd gwahanol,..". Mae paragraff 14(3) yn datgan bod offeryn statudol sy'n cynnwys rheoliadau Gweinidogion Cymru o dan baragraff 13 yn ddarostyngedig i'w ddirymu yn unol â phenderfyniad gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru (h.y. y weithdrefn penderfyniad negyddol).
- 3.7 Bydd y cyfnod hysbysu chwe mis yn berthnasol i hysbysiadau adennill a gyflwynir ar y dyddiad y daw'r Rheoliadau i rym, neu ar ôl hynny.

4. Pwrpas y ddeddfwriaeth a'r effaith y bwriedir iddi ei chael

- 4.1 Mae'r Rheoliadau'n diwygio'r cyfnodau hysbysu a nodir ym mharagraff 6(c) a (d) a pharagraff 7(a) a (b) o Atodlen 29 i Ddeddf 2020 fel bod y cyfnod hysbysu y mae'n rhaid ei roi o dan adran 8(4A) neu (4B) ac adran 21(1) neu (4) o'r Ddeddf Tai yn cael ei ymestyn o dri mis i chwe mis.
- 4.2 Yn y cyfnod ers cychwyn Deddf y Coronafeirws 2020, mae wedi dod i'r amlwg bod yr argyfwng iechyd y cyhoedd a'i effeithiau yn debygol o bara am fisoedd lawer ac y bydd cyfyngiadau parhaus ar nifer o agweddau ar fywyd arferol. Bwriad ymestyn, ar sail dros dro i chwe mis, y cyfnod

hysbysu y mae'n rhaid ei roi mewn cysylltiad â hysbysiadau a gyhoeddir o dan adran 21(1) neu (4) o Ddeddf Tai 1988, a hysbysiadau a gyhoeddir dan adran 8 (gan fanylu unrhyw un o'r seiliau o dan isadrannau (4A) neu (4B)) o'r Ddeddf honno, yw cefnogi tri o nodau cyffredinol Deddf y Coronafeirws, sef:

- cyfyngu ac arafu'r feirws
- lleihau'r baich ar staff rheng flaen; a,
- chefnogi pobl.

4.3 Bydd yr estyniad dros dro yn cefnogi'r tri nod hyn drwy wneud y canlynol:

- **Llai o bobl yn symud tŷ** - Byddai angen i lai o bobl symud tŷ, a byddai llai o bobl yn cael eu troi allan o'u cartrefi yn ystod yr argyfwng iechyd cyhoeddus parhaus. Mae chwilio am dŷ newydd a symud iddo yn debygol o gynnwys mwy nag un rhyngweithiad â phobl o'r tu allan i aelwyd uniongyrchol person, sy'n golygu bod risg uwch o drosglwyddo'r feirws. Gallai hefyd drosglwyddo'r feirws rhwng ardaloedd, oherwydd mae'n bosib y bydd yn rhaid i bobl deithio y tu allan i'w ardal leol er mwyn dod o hyd i dŷ newydd a symud iddo. Os daw person yn ddiartref, mae posibilrwydd uwch y bydd yn dod i gysylltiad â'r feirws ac yn ei ledaenu ("*cyfyngu ac arafu'r feirws*"). Hyd yn oed pan nad ydy hynny'n digwydd, mae agweddau ar ddiartrefedd yn peri risg i iechyd y cyhoedd, ac mae rhinweddau'n perthyn i unrhyw gamau i wrthsefyll y risg honno.
- **Llai o bwysau ar wasanaethau** - Byddai llai o bobl yn cael eu troi allan i ddiartrefedd, neu mewn perygl o gael eu troi allan i ddiartrefedd, ar adeg pan mae awdurdodau lleol yn llai tebygol o allu ymateb i'r sefyllfaoedd hyn o ganlyniad i'r pwysau mae'r coronafeirws wedi'i roi ar wasanaethau gan gynnwys dod o hyd i gartrefi addas i'r rhai sy'n byw mewn llety dros dro ar hyn o bryd. Bydd tynnu adnoddau i ffwrdd o agweddau hollbwysig eraill ar ymateb awdurdodau lleol i risg Covid-19 i iechyd y cyhoedd, yn lleihau effeithiolrwydd yr ymateb hwnnw o bosibl ("*lleihau'r baich ar staff rheng flaen*");
- **Mwy o ddiogelwch a llai o bryder** - Bydd y rhai sy'n rhentu eu cartrefi dan fathau penodol o denantiaethau llai diogel yn elwa ar gael gwybod na fyddant yn wynebu bygythiad cael eu troi allan ar fyr rybudd. Yn ogystal â mwy o ddiogelwch, bydd hyn yn lleihau lefelau gorbryder ymysg tenantiaid sydd mewn sawl achos yn cael eu heffeithio'n barod mewn ffyrdd eraill gan ansicrwydd parhaus y coronafeirws ("*cefnogi pobl*"). Mae mantais amlwg i iechyd y cyhoedd drwy leihau pryder yn y boblogaeth gyffredinol, ac mae'n lleihau'r baich ar wasanaethau cyhoeddus gan gynnwys gwasanaethau iechyd meddwl ("*lleihau'r baich ar staff rheng flaen*"); a,

- **Mwy o le i gefnogi unigolion sydd mewn perygl o gael eu troi allan -**
Byddai ymestyn y cyfnodau hysbysu i chwe mis hefyd yn rhoi amser ychwanegol i landlordiaid, tenantiaid ac asiantaethau cymorth weithio gyda'i gilydd i bennu a chytuno ar drefniadau i gefnogi tenantiaid i reoli eu harian yn well ac ad-dalu unrhyw ôl-ddyledion rhent a allai gronni o ganlyniad i'r coronafeirws ("cefnogi pobl").

Cyfyngiadau

- 4.4 Byddai sicrhau'r buddiannau gorau posibl o ymestyn cyfnodau hysbysu yn golygu ymestyn **pob** cyfnod hysbysu sydd yn Atodlen 29 o Ddeddf y Coronafeirws 2020 i chwe mis. Fodd bynnag, yn yr achosion lle mae tenantiaid yn ymddwyn yn wrthgymdeithasol mae manteision gwneud hynny yn llai am eu bod yn effeithio ar iechyd a lles y bobl o'u cwmpas, hynny yw, y gymuned leol. Mae'r effaith niweidiol honno'n debygol o roi pwysau ar wasanaethau cyhoeddus yn ddiweddarach, er enghraifft, drwy landlordiaid awdurdod lleol yn gorfod cymryd camau i ailgartrefu cymdogion y rhai sy'n ymddwyn yn wrthgymdeithasol.
- 4.5 O ystyried y ffaith y byddai ymddygiad o'r fath a'r niwed mae'n ei achosi'n tansellio tri nod cyffredinol Deddf y Coronafeirws fel y nodir uchod, byddai'n amhriodol ymestyn cyfnodau hysbysu ymhellach mewn achosion lle mae ymddygiad o'r fath yn sail dros feddiannu eiddo.
- 4.6 Yn achos tenantiaethau diogel, gwarchoddedig a statudol, nid yw'n bosibl gwahanu'r seiliau ymddygiad gwrthgymdeithasol i'w gwneud yn ddarostyngedig i gyfnod hysbysu gwahanol. Yn achos tenantiaethau isradd a rhagarweiniol, gall hysbysiadau heb fanylu'r seiliau gael eu cyflwyno er hynny oherwydd ymddygiad gwrthgymdeithasol tenant. O ystyried y niwed posibl a achosir wrth ymestyn cyfnodau hysbysu sy'n ymwneud ag ymddygiad gwrthgymdeithasol, bydd y cyfnodau hysbysu ar gyfer y tenantiaethau hyn yn aros yr un fath.
- 4.7 Mewn perthynas â thenantiaethau sicr, nid yw'r rheoliadau'n diwygio paragraffau 6(a) a (b) o Atodlen 29 i Ddeddf 2020 sy'n ymwneud â Seiliau 7A a 14 o Atodlen 2 i Ddeddf Tai 1988 (y seiliau gorfodol ar gyfer tramgwyddau difrifol/ymddygiad gwrthgymdeithasol a'r seiliau niwsans ac annifyrrwch) ac mae'r cyfnod hysbysu yn parhau i fod yn dri mis pan fydd y seiliau hyn yn cael eu nodi.
- 4.8 Mewn perthynas â thenantiaethau byrddaliadol sicr, nid yw'r hysbysiadau yn ei gwneud hi'n ofynnol i'r landlord ddangos unrhyw fai ar ran y tenant ar ôl chwe mis – felly ni fyddai unrhyw sail ymddygiad gwrthgymdeithasol benodol (oni cheisir meddiant ar y sail honno o fewn y cyfnod penodol) i'w hystyried - a byddai ymestyn y cyfnod hysbysu yn cyfrannu'n uniongyrchol at fanteision ymestyn hysbysiadau fel y nodwyd yn rhif 3 uchod.

4.9 Gan ystyried yr uchod i gyd, bydd y Rheoliadau'n ymestyn y cyfnod hysbysu o dri mis i chwe mis ar gyfer tenantiaethau sicr lle bydd hysbysiad yn cael ei gyflwyno o dan adran 8 o dan y seiliau yn isadrannau (4A) neu (4B), hynny yw lle mae'r seiliau canlynol yn cael eu nodi:

Sail 1 - Mae'r landlord yn berchen-feddiannydd blaenorol neu angen defnyddio'r eiddo fel cartref

Sail 2 - Tenantiaeth yn ddarostyngedig i Sail 1 a'r benthyciwr yn meddiannu

Sail 2A - Mae'r benthyciwr yn gymdeithas tai cwbl gydfeddiannol

Sail 3 - Mae'r eiddo yn llety gwyliau y tu allan i'r tymor

Sail 4 - Mae'r eiddo yn llety myfyrwyr sy'n cael ei osod i bobl sydd ddim yn fyfyrwyr

Sail 5 - Llety ar gyfer Gweinidog yr Efengyl

Sail 6 - Mae'r landlord yn dymuno dymchwel neu ailadeiladu'r eiddo

Sail 7 - Mae'r tenant yn marw ac nid oes hawl i olynu

Sail 8 - Sail ôl-ddyledion rhent gorfodol

Sail 9 - Mae llety arall ar gael

Sail 10 - Ôl-ddyledion rhent

Sail 11 - Oedi parhaus wrth dalu rhent

Sail 12 - Torri cytundeb tenantiaeth mewn ffordd arall

Sail 13 - Mae'r tenant wedi peri difrod i'r eiddo

Sail 14A - Mae trais domestig wedi arwain at y partner yn gadael yr eiddo

Sail 15 - Mae'r tenant wedi peri dirywiad i'r dodrefn

Sail 16 - Llety yn gysylltiedig â chyflogaeth

Sail 17 - Rhoddwyd y denantiaeth ar sail datganiad ffug

Mae'r Rheoliadau hefyd yn ymestyn y cyfnod hysbysu ar gyfer tenantiaethau byrddaliadol sicr pan fydd hysbysiad yn cael ei gyflwyno o dan adran 21(1) neu (4) o Ddeddf Tai 1988.

5. Ymgynghoriad

- 5.1 O ganlyniad i'r argyfwng, nid yw wedi bod yn bosibl cynnal unrhyw ymgynghoriad ar y Rheoliadau hyn ac nid oes gofyniad statudol i wneud hynny.

6. Asesiad Effaith Rheoleiddiol

- 6.1 Mae argyfwng COVID-19 a'r brys i baratoi'r Rheoliadau hyn yn golygu nad oedd hi'n bosibl paratoi Asesiad Effaith Rheoleiddiol meintioledig. Fodd bynnag, mae'r adran ganlynol yn darparu disgrifiad ansoddol o'r effeithiau tebygol.

Opsiynau

Mae tri opsiwn wedi cael eu hystyried:

Opsiwn 1: Gwneud Dim – ac os felly byddai'r holl gyfnodau hysbysu a nodir yn Atodlen 29 Deddf y Coronafeirws fel tri mis yn parhau i fod yn dri mis ar gyfer hysbysiadau a gyflwynir yn ystod y “cyfnod perthnasol” sef y cyfnod sy'n dod i ben ar 30 Medi 2020.

Opsiwn 2: Cynyddu'r cyfnodau hysbysu ar gyfer pob tenantiaeth i chwe mis – ac os felly byddai'r rheoliadau'n ymestyn i chwe mis y cyfnodau hysbysu ar gyfer pob tenantiaeth yn Atodlen 29, sy'n ymestyn y cyfnodau hysbysu i dri mis.

Opsiwn 3: 2020: Cynyddu'r cyfnodau hysbysu ar gyfer tenantiaethau ac eithrio'r rhai a fyddai'n ymwneud ag ymddygiad gwrthgymdeithasol, neu a allai ymwneud â hynny.

Costau a Manteision

Opsiwn 1: Gwneud Dim

Nid oes costau na manteision ychwanegol yn gysylltiedig â'r opsiwn hwn.

Opsiwn 2: Cynyddu'r cyfnodau hysbysu ar gyfer pob tenantiaeth i chwe mis

Disgwylir mai bach iawn fydd y costau gweinyddol a phontio i landlordiaid yn sgil ymestyn y cyfnod hysbysu byrraf ar gyfer hysbysiadau o dri mis i chwe mis. Pan fydd landlord yn ceisio meddiant eiddo ar sail ôl-ddyledion rhent, fodd bynnag, mae costau ychwanegol o bosibl yn deillio o'r oedi o dri mis ychwanegol cyn y gallai'r landlord gyflwyno hawliad i'r llys a'r ôl-ddyledion a allai gronni yn ystod y cyfnod hwnnw. Ochr yn ochr â hyn yw'r ffaith y bydd yr oedi ychwanegol hwn yn caniatáu mwy o amser i landlordiaid, tenantiaid ac asiantaethau cymorth weithio gyda'i gilydd i

bennu a chytuno ar drefniadau i gefnogi tenantiaid i reoli eu harian yn well ac ad-dalu unrhyw ôl-ddyledion rhent. Yn ogystal â hynny, efallai y bydd arbedion i awdurdodau lleol a sefydliadau sy'n rhoi cefnogaeth i unigolion sy'n wynebu cael eu troi allan o'u cartrefi, a hynny ar ffurf lleihad dros dro yn eu llwyth achosion, gan ganiatáu iddynt ailgyfeirio adnoddau.

Byddai costau mwy sylweddol o ganlyniad i gynyddu'r holl gyfnodau hysbysu i chwe mis yn deillio o'r niwed ychwanegol a allai gael ei achosi gan denantiaid sy'n ymddwyn yn wrthgymdeithasol. Fel y disgrifiwyd eisoes, byddai'r effaith y gallai hyn ei chael ar y rhai o'u cwrpas yn rhoi pwysau ar wasanaethau cyhoeddus, er enghraifft, drwy landlordiaid awdurdod lleol yn gorfod cymryd camau i ailgartrefu cymdogion y rhai sy'n ymddwyn yn wrthgymdeithasol. Felly, byddai costau ychwanegol ymddygiad gwrthgymdeithasol parhaus ar adnoddau ariannol yn ogystal â llesiant y gymuned leol. O ganlyniad, nid yw manteision cynyddu'r holl gyfnodau hysbysu i chwe mis yn fwy na'r costau.

Opsiwn 3: Cynyddu'r cyfnodau hysbysu ar gyfer pob tenantiaeth ac eithrio'r rhai a fyddai'n ymwneud ag ymddygiad gwrthgymdeithasol, neu a allai ymwneud â hynny

Yn yr un modd ag opsiwn 2, disgwylir mai bach iawn fydd y costau gweinyddol a phontio i landlordiaid, ond mae costau ychwanegol posibl yn deillio o'r oedi o dri mis ychwanegol cyn y gallai gyflwyno hawliad i'r llys mewn perthynas ag achosion o ôl-ddyledion rhent. Unwaith eto, fodd bynnag, mae hyn yn cael ei liniaru gan yr amser ychwanegol fydd ar gael i drefniadau i gynorthwyo tenantiaid i reoli eu harian yn well ac ad-dalu unrhyw ôl-ddyledion rhent ac efallai y bydd arbedion i'r rhai sy'n darparu cymorth i unigolion sy'n wynebu cael eu troi allan o'u cartrefi.

Y prif wahaniaeth o'i gymharu ag opsiwn 2, yw nad yw'r effaith negyddol ar lesiant y gymuned yn codi o dan opsiwn 3 ynghyd â'r costau ariannol sy'n gysylltiedig ag ymddygiad gwrthgymdeithasol. O ganlyniad, ystyrir bod manteision gweithredu'r opsiwn hwn yn amlwg yn fwy na'r costau.

Asesiad o'r Gystadleuaeth

- 6.2 Nid yw wedi bod yn bosibl cyflawni asesiad llawn o'r gystadleuaeth mewn cysylltiad â'r Rheoliadau hyn. Fodd bynnag, mae'r newidiadau yn gymwys i bob landlord sy'n rhentu eiddo fel cartref. Yn sgil gweithredu'n gyffredinol fel hyn, ni ddisgwylir y bydd yn arwain at unrhyw newidiadau i strwythur cyffredinol na maint y sector rhentu preifat. Yn ogystal â hynny, ni ddisgwylir unrhyw newid o ran cystadleurwydd busnesau, y sector gwirfoddol ac elusennau. O'r herwydd, nid oes unrhyw risg o effaith andwyol ar gystadleuaeth.

Profion ar gyfer Effeithiau Penodol

6.3 *Cyfleoedd cyfartal*

Nid yw'r darpariaethau hyn yn gwahaniaethu yn erbyn pobl sy'n rhannu unrhyw rhai o'r nodweddion gwarchoddedig a nodir yn Neddf Cydraddoldeb 2010. Mewn gwirionedd, mae'n bosibl y bydd ymestyn cyfnodau hysbysu'r adran i chwe mis yn arbennig o fuddiol i unigolion agored i niwed a allai, fel arall, fod mewn perygl o gael eu troi allan pan nad ydynt wedi torri telerau eu tenantiaeth ac yn gorfod dod o hyd i lety arall ar fyr rybudd yn ystod yr argyfwng iechyd y cyhoedd presennol. Mae'r rhai sydd â nodweddion gwarchoddedig penodol dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010 yn debygol o gael cynrychiolaeth anghyfrannol ymysg y rhai sy'n byw yn y sector rhentu preifat ac felly'n agored i gael eu troi allan o'u cartrefi, e.e. rhai grwpiau Pobl Dduon, Asiaidd a Lleiafrifoedd Ethnig.

6.4 *Hawliau plant*

Nid nodwyd unrhyw wrthdaro â Chonfensiwn y Cenhedloedd Unedig ar Hawliau'r Plentyn ac nid oes disgwyl i unrhyw effeithiau andwyol ar blant a phobl ifanc godi o ganlyniad i'r Rheoliadau hyn. Ac ystyried bod cyfran sylweddol o'r aelwydydd yn y sector rhentu yn deuluoedd â phlant dibynnol, mae'n bosibl y bydd cyfnod hysbysu o chwe mis yn hytrach na thri mis yn helpu i leihau'r amhariad ar blant yn sgil symud tŷ – gan gynnwys gorfod newid ysgol o bosibl – drwy roi rhagor o amser i rieni ddod o hyd i lety arall addas gerllaw, neu ddigon o amser i wneud trefniadau ar gyfer symud yn bellach i ffwrdd lle bo hynny'n angenrheidiol neu'n ddymunol.

6.5 *Y Gymraeg*

Ni ddylai'r Rheoliadau hyn achosi unrhyw effeithiau andwyol o ran llesiant diwylliannol neu'r Gymraeg.

6.6 *Llywodraeth Leol*

Mae'n bosibl y caiff y Rheoliadau hyn effaith gadarnhaol gyfyngedig ar awdurdodau lleol os bydd y galw ar wasanaethau digartrefedd mewn argyfwng yn lleihau oherwydd bod llai o hysbysiadau adennill meddiant yn cael eu cyflwyno, a hefyd oherwydd dylai cyfnod hysbysu hwy roi rhagor o amser i'r rheini sy'n cael hysbysiad adennill meddiant ddod o hyd i lety arall eu hunain heb droi at wasanaethau digartrefedd.

6.7 *Effeithiau economaidd*

Fel yr amlinellir uchod, bydd landlordiaid yn dal yn gallu adennill meddiant os bydd tenant yn peidio â thalu rhent neu'n torri telerau ei denantiaeth fel arall, a bydd benthycwyr yn dal yn gallu adennill meddiant os bydd y landlord yn peidio â thalu'r morgais, ond mae costau ychwanegol posibl iddynt yn deillio o'r oedi o dri mis ychwanegol. Fodd bynnag, gallai'r amser ychwanegol i landlordiaid, tenantiaid ac asiantaethau cymorth weithio gyda'i gilydd i bennu a chytuno ar drefniadau i gefnogi tenantiaid i reoli eu harian yn well ac ad-dalu unrhyw ôl-ddyledion rhent wrthbwysu'r effaith ariannol. Felly, dylai unrhyw effaith economaidd negyddol fod yn fach iawn. Mewn termau economaidd mwy cyffredinol, efallai y bydd y sicrwydd deiliadaeth uwch a ddarperir yn sgil y cyfnodau hysbysu

estynedig yn cael effeithiau buddiol. Er enghraifft, gallai sicrhau bod tenantiaid mewn amgylchiadau mwy sefydlog, a gwella eu gallu i gael gwaith neu i ddal gafael arno.

6.8 *Effaith ar Breifatrwydd*

Nid yw'r Rheoliadau hyn yn creu unrhyw ofynion newydd mewn cysylltiad â phreifatrwydd neu rannu gwybodaeth.

6.9 *Prawfesur gwledig*

Bydd y Rheoliadau hyn yn berthnasol i gartrefi sy'n cael eu rhentu gan bobl mewn ardaloedd gwledig ac ardaloedd trefol. O ganlyniad, ni fydd yr effeithiau – na'r manteision – yn wahanol i ardaloedd gwledig o'u cymharu ag ardaloedd trefol.

6.10 *Iechyd a Llesiant*

Yn ogystal â'r manteision ehangach i iechyd y cyhoedd a fyddai'n codi o leihad yn nifer yr aelwydydd sy'n gorfod adleoli yn ystod y pandemig, cydnabyddir yn eang bod tai diogel o ansawdd da yn benderfynydd arwyddocaol o iechyd a llesiant cyffredinol unigolion. Felly, dylai'r Rheoliadau hyn gefnogi iechyd a llesiant tenantiaid unigol drwy roi sicrwydd na fyddant yn cael eu troi allan ar fyr rybudd yn ystod y pandemig.

6.11 *Effaith ar y System Gyfiawnder*

Disgwylir i effaith net y newidiadau sy'n deillio o'r ddeddfwriaeth hon, ochr yn ochr â pholisi Llywodraeth Cymru ar leihau hawliadau meddiant landlordiaid cymdeithasol, fod yn niwtral neu hyd yn oed yn bositif ar y sail y byddai caniatáu mwy o amser i denantiaid ddatrys problemau ariannol yn arwain at lai o achosion ôl-ddyledion rhent yn mynd i'r llys.